

Kommunplan 2021-2023

Antagen av Kommunfullmäktige 2020-11-11 § 84

Innehållsförteckning

1	KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE	3
2	FÖRUTSÄTTNINGAR/OMVÄRLDSANALYS	4
3	FINANSIELLA MÅL OCH BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR	15
3.1	KOMMUNENS UTVECKLING	15
3.2	PERSONAL- OCH LÖNEPOLITIK.....	17
3.3	FINANSIELL ANALYS	17
3.4	FINANSIELLA NYCKELTAL.....	26
3.5	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH BALANSKRAVSUTREDNING MED RESULTATUTJÄMNINGSRESERV.....	27
4	GRUNDUPPDRAG	33
4.1	SAMHÄLLSUPPDRAGET	33
4.2	VÄLFÄRDSUPPDRAGET.....	33
4.3	STYRNING OCH LEDNING.....	33
5	UTVECKLINGSOMRÅDEN	35
5.1	KOMMUNENS VISION	35
5.2	KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE UTVECKLINGSMÅL.....	36
5.2.1	<i>KOMPETENS</i>	36
5.2.2	<i>DEMOKRATI</i>	37
5.2.3	<i>PLATS</i>	38
5.2.4	<i>MILJÖ</i>	38
6	BILAGA 1 FINANSIELLA RAPPORTER	40
6.1	DRIFTBUDGET.....	40
6.2	INVESTERINGSBUDGET	42
6.3	RESULTATBUDGET	43
6.4	FINANSIERINGSBUDGET	44
6.5	BALANSBUDGET.....	45

1 KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Arbetet med att göra en prognos för framtiden, som ju en kommunplan/budget för en kommun är, har nog sällan varit svårare än nu. Vi befinner oss mitt i förloppet av en pandemi, som dessutom i skrivande stund ser ut att accelerera. Såväl inkomster som kostnader blir svåra att beräkna och påverkan på personal och verksamhet komplicerad att förutse. Vid en första anblick kan Dals-Eds kommunplan för 2021 tyckas vila på en bra grund med en stark ekonomi. Med ett budgeterat resultat på 8,9 mkr når vi upp till de målsättningar fullmäktige fastställt. Detta trots vikande skatteintäkter och till del tack vare ökade generella statsbidrag. Kommunplanen innehåller varken uppseende- väckande anpassningar eller satsningar.

Är då allt frid och fröjd? Nej tyvärr finns en ganska stor underliggande problematik samt en prognos för kommande år som gör att vi inte kan luta oss tillbaka och slappna av. Den som minns innehållet i 2020 års delårsbokslut inser att vi kommer att starta nästa år med betydande ekonomiska obalanser i många verksamheter. På ett sätt vore det enkelt att åtgärda! Genom kraftfulla och kännbara

anpassningar skulle vi naturligtvis kunna lösa detta på ganska kort tid. Men jag är glad att vi i Dals-Ed inte har valt den vägen. Vi har istället haft klokskapen att förstå vikten av balans mellan de tre nyttorna kund, medarbetare och ekonomi samt att vi tar oss an dessa utmaningar med ett långsiktigt perspektiv. Detta kan vi göra mot bakgrund av tidigare års relativt goda ekonomi som gör att vi kan ha en viss uthållighet.

Det vi sparat i ladorna kommer dock inte att räcka i längden och såväl tempo som arbetssättet i omställningsarbetet behöver förändras.

Årets kommunplan är i stora drag vad den brukar vara, nämligen en redovisning av beräknad ekonomi samt målsättningar av vad vi vill uppnå. Men i år handlar den också mycket om hur vi behöver arbeta för att klara av våra utmaningar. Under framtagandet av detta förslag har vi redan ägnat mycket tid åt att diskutera vad som skulle kunna vara framgångsrikt och jag sammanfattar detta i tre ord, analys, dialog och tillsammans. Viktigast av allt är dock att vi skapar ett gemensamt engagemang där alla känner att man kan bidra.

Martin Carling
Kommunstyrelsens ordförande

2 FÖRUTSÄTTNINGAR/OMVÄRLDSANALYS

ÖVERGRIPANDE FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTMANINGAR

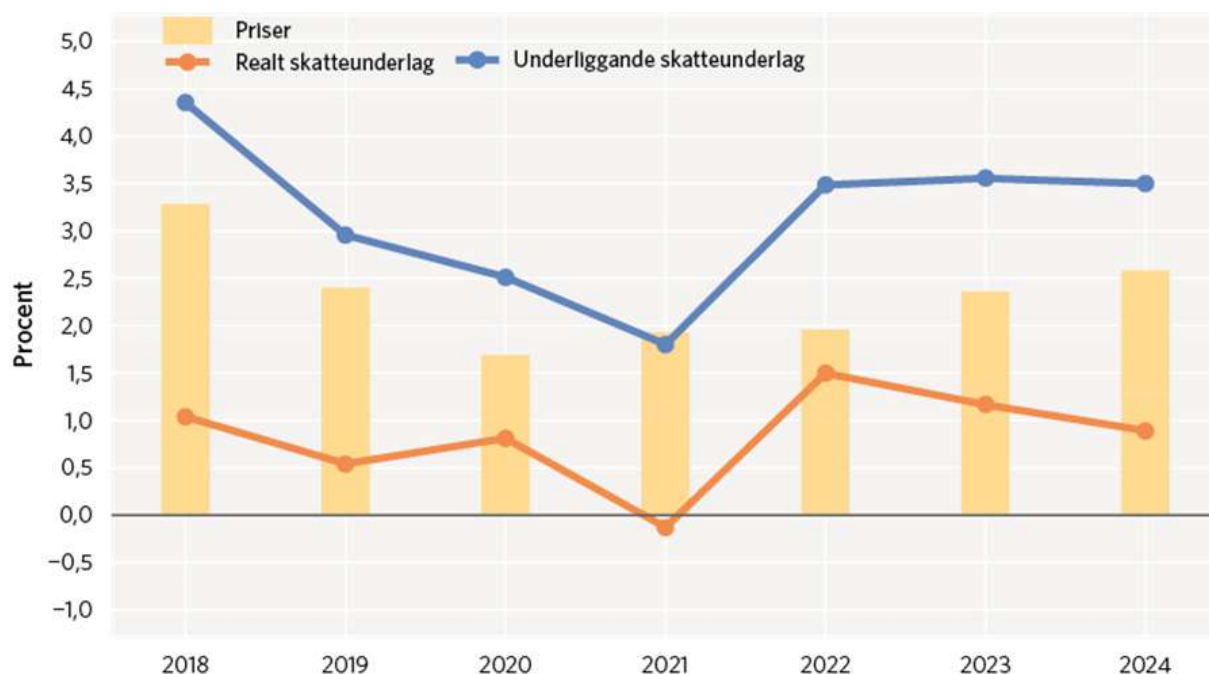
Coronapandemin gav under våren en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning, såväl i Sverige som i omvärlden. Verksamheten i kommuner och regioner fick ställa om i rekordfart. Ekonomin har vänt tydligt uppåt sedan dess, men i vilken takt som återhämtningen kommer att fortgå är fortfarande högst osäkert. Paradoxalt nog väntas kommuner och regioner till följd av stora tillfälliga, pandemirelaterade tillskott, nå mycket starka resultat i år. Men med tanke på de ryckiga förutsättningarna under året är det inte så konstigt. De statliga tillskotten har givit goda ekonomiska förutsättningar för kommunsektorn att hantera pandemin, med ekonomin tryggad.

Kostnaderna och antalet sysselsatta i kommunal sektor har under de senaste decennierna ökat i betydligt snabbare takt än vad som motiveras av den demografiska utvecklingen, främst som en följd av ambitionshöjningar. Den utveckling som sektorn haft hittills kommer inte att vara möjlig i framtiden. Det mesta talar för att bemanningen inte kommer att kunna öka i takt med välfärdsbehoven. Det blir en stor utmaning att både effektivisera

verksamheten och komma ikapp med sådant som inte kunnat göras till följd av pandemin. Årets starka ekonomiska resultat riskerar att skapa förväntningar som regioner och kommuner inte har möjlighet att uppfylla på längre sikt.

SKR:s skatteunderlagsprognos vilar på ett scenario för samhällsekonomin där en stadig men utdragen återhämtning driver den svenska ekonomin mot normalkonjunktur 2024. Den återhämtning i sysselsättningen som beräknas ske i slutet av 2020 antas fortsätta också nästa år. Samtidigt fhasas permitteringslönerna ut medan utbetalningarna av sjukpenning återgår till mer normala nivåer. Uppräkningen av inkomstrelaterade pensioner ser också ut att bli relativt låg 2021. Allt detta medför att skatteunderlagets ökningstakt 2021 blir lägre än i år. För 2022–2024 bedöms vägen till konjunkturrell balans innebära en ihållande stark sysselsättningstillväxt. Att löneökningarna tilltar från den nuvarande låga takten men är måttliga i ett längre perspektiv. Detta bidrar till att skatteunderlaget växer långsammare än genomsnittet för de senaste konjunkturcyklerna.

Diagrammet nedan visar procentuell förändring av underliggande och real skatteunderlagstillväxt samt sammanvägd löne- och prisutveckling på kommunala kostnader. Av det kan vi utläsa att *värdet* av skatteunderlagsutvecklingen (den röda linjen), inte utvecklas i samma takt som kostnaderna (de gula staplarna).

En relativt svag skatteunderlagstillväxt 2020 och 2021 vägs delvis upp av den stora ökningen av det generella statsbidraget.

I Budgetpropositionen för 2021 presenterade regeringen även förhållandevis stora riktade tillskott till kommunerna. Summeras de nya/höjda/sänkta riktade statsbidragen till sektorn 2021 blir det en ökning på 6,5 miljarder kronor. Tillsammans med sådant som beslutats tidigare motsvarar förändringen i de riktade statsbidragen en ökning av kostnadsvolymen på 1,3 procent, om bidraget för merkostnader

inom omsorgen och kollektivtrafiken kopplat till pandemin exkluderas.

När det gäller utvecklingen av inflation och räntor fram till 2024 bedömer SKR fortsatt låg inflation och låga räntenivåer. SKR antar en fortsatt reporänta på noll och att penningpolitiken en tid involverar andra instrument, liksom att finanspolitiken får ta fortsatt huvudansvar för stabiliseringspolitiken. På längre sikt antas styrräntan i Sverige, liksom styrräntor i omvärlden, sakta höjas.

Källa: SKR:s Cirkulär 20:39 samt Ekonomirapport oktober 2020

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTMANINGAR FÖR DALSEDSS KOMMUN

Planeringsförutsättningarna inför budget 2021 och plan 2022-2023 innebär fortsatta utmaningar för att få en ekonomi i balans i Dals-Eds kommun.

Från budgetberedningens sida är bedömningen att kommunen inte kommer att kunna nå önskad effekt inom de tre nyttoperspektiven med nuvarande decentraliserade arbetssätt, där nämnderna själva arbetar med ekonomi- och verksamhetsstyrningen utifrån givna ramar. En gemensam dialog kring behov och möjligheter krävs. Med stöd av gällande styrprinciper införs därför ett nytt arbetssätt, med en mer systematisk process kring ekonomi- och verksamhetsstyrning utifrån en strukturerad dialog mellan kommunstyrelse och nämnder, samt ett uppdrag till nämnderna att arbeta på motsvarande sätt med respektive förvaltning. Detta arbetssätt ligger i linje med den nya tillitsbaserade styrmodellen och innebär ett kommunövergripande samarbete kring de stora utmaningarna.

Vi får konstatera att resultat- och kostnadsanalyserna för kommunens egna verksamheter samt köp av

verksamhet inte har kunnat genomföras i den takt som hade varit önskvärt. Uppdragsdialogen på alla nivåer har inte heller kommit igång fullt ut, enligt intentionen i den nya styrmodellen. I nuläget är det därmed inte helt klarlagt i vilken grad nuvarande budgetramar på ansvarsnivå är adekvata i förhållande till givet uppdrag/ambitionsnivå, och vice versa. Detta kommer att vara den viktigaste frågeställningen för ekonomi- och verksamhetsstyrningen under år 2021 och därmed vårt främsta analys- och dialogfokus. Att se över processer och arbetssätt är en del av strategin för LEV, vårt ramverk för samtliga åtgärder för en förbättrad ledning och styrning inom hela kommunen, och en balans inom de tre nyttoperspektiven.

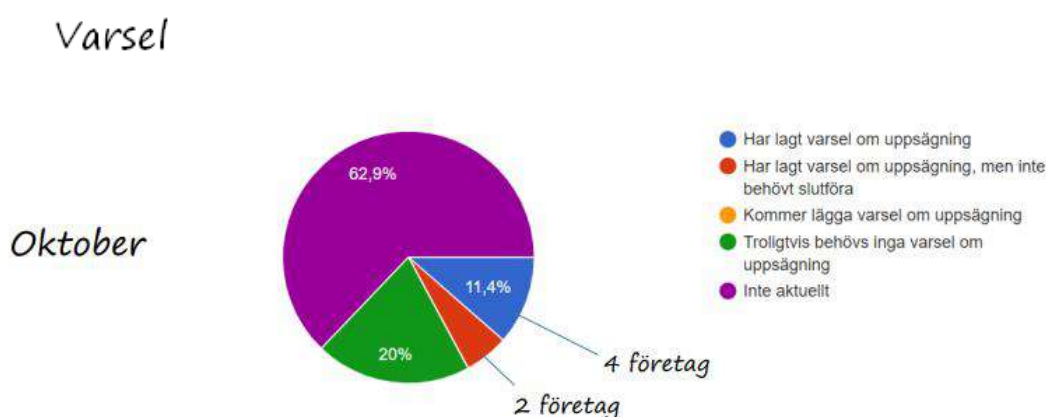
Våra verktyg för att hålla en konsekvent linje i det gemensamma arbetet med ekonomi- och verksamhetsstyrning framöver är främst: den tillitsbaserade ledningsfilosofin och styrmodellen, med dess fastställda metodik, samt gällande styrprinciper. De senare är under omarbetning (senaste revideringen gjordes 2008) för att anpassas till den nuvarande ledningsfilosofin och styrmodellen.

NÄRINGSLIV & ARBETSMARKNAD

Näringslivet i Dals-Ed ser ut att ha klarat sig förhållandevis väl under pandemin hittills, även om det varierat mellan branscher och enskilda företag drabbats hårt. Det blev under sommaren ett uppsving för t ex bygghandel, handelsträdgårdar och övriga som sålde produkter inom hus & hem. Eftersom ingen kunde åka utomlands på semester, valde många att istället fixa hemma. Därför skedde flera försäljningsrekord hos butiker i Ed under sommarmånaderna. Eventuella fortsatta och långsiktiga effekter är naturligtvis

svåra att bedöma och företagen är i stor utsträckning påverkade av utvecklingen i omvärlden. För att få en bild över företagens situation genomförde kommunen en enkätundersökning under våren som följdes upp med en ny under början av hösten.

Bland de 35 företag i Dals-Ed som besvarat enkätundersökningen som kommunen gjorde i oktober anger 4 företag att de har lagt varsel om uppsägning som fortsatt är aktuella.

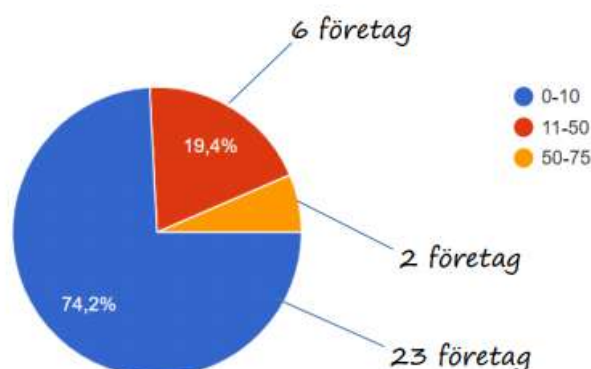
När det gäller omsättningsbortfall visar diagrammen nedan att företagen uppskattar en återhämtning med ett lägre omsättningsbortfall under sista kvartalet än tidigare under året, vilket naturligtvis är mycket positivt.

Omsättningstapp

Uppskatta eventuellt omsättningsbortfall i procent sista kvartalet 2020 jämfört med samma tid 2019.

31 svar

Statistiken över antalet registrerade konkurser visar en minskning jämfört med 2019.

Antal Konkurer

Kommun	Januari-september 2019	Januari-september 2020	Skillnad
Dals-Ed	2	1	- 50 %

Källa: UC.se

Arbetslösheten ökade gradvis under perioden mars-juli men har sedan glädjande åter vänt nedåt och landade i september på 7,1%, en ökning med 0,9 procentenheter jämför med samma period 2019.

Lägre arbetslöshet i Dals-Ed än i Västra Götaland

Arbetsökande som andel av den registerbaserade arbetskraften månad för månad.

Källa: Arbetsförmedlingen

Newsworthy

Lyfter man ut åldersgruppen 18-24 år ser vi dock att arbetslösheten för gruppen ökat kraftigt och i september var 11,8 % arbetslösa, vilket är 6,2 procentenheter högre än samma period 2019. Genomsnittet för Västra Götalandsregionen var jämförbart, 11,9%.

Högre arbetslöshet bland unga än bland äldre i Dals-Eds kommun

Arbetsökande som andel av den registerbaserade arbetskraften månad för månad.

Källa: Arbetsförmedlingen

Källa: Arbetsförmedlingen, newsworthy.se

BEFOLKNINGSPROGNOS

Företaget Statisticon har tillsammans med kommunen tagit fram en långtidsprognos över befolkningsutvecklingen i kommunen. Den positiva befolkningsförändringen fortsatte under 2019 genom att totala

antal kommuninvånare ökade med 7 personer, från 4 806 till 4 813 personer.

Tabellerna nedan visar folkmängden fördelad per åldersgrupp samt könsfördelning åren 2015-2019

Folkmängd Dals-Ed 31 december

Ålder	2015	2016	2017	2018	2019
0-4	207	242	232	224	228
5-9	251	247	249	275	264
10-14	270	273	269	263	265
15-19	247	252	241	261	262
20-24	274	260	264	260	256
25-44	1 040	1 048	1 047	1 065	1 059
45-64	1 193	1 186	1 163	1 151	1 160
65 -	1 317	1 269	1 298	1 307	1 319
Summa	4 799	4 777	4 763	4 806	4 813

Kön	2015	2016	2017	2018	2019
Män	2 500	2 492	2 489	2 513	2 518
Kvinnor	2 299	2 285	2 274	2 293	2 295
Summa	4 799	4 777	4 763	4 806	4 813

BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN UNDER PERIODEN 2020-2029

Prognosen för perioden 2020 - 2029 visar att folkmängden i Dals-Eds kommun beräknas att minska med 151 invånare, från 4 813 till 4 662 personer. Orsaken är att flyttnettot förväntas bli i genomsnitt +6 personer per år och födelsenettet -21 personer per år. Totalt ger detta en förändring med -15 personer per år.

Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 243 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 237 personer. Detta ger ett genomsnittligt

årligt flyttnetto på +6 personer för varje år under prognosperioden. Antalet barn som föds förväntas vara 40 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 61 personer. Detta medför en genomsnittlig befolkningsförändring med -21 personer per år.

I tabellen på nästa sida sammanfattas utvecklingen över tid av folkmängden och förändringskomponenterna. Uppgifterna för 2020 och framåt är prognostiserade värden.

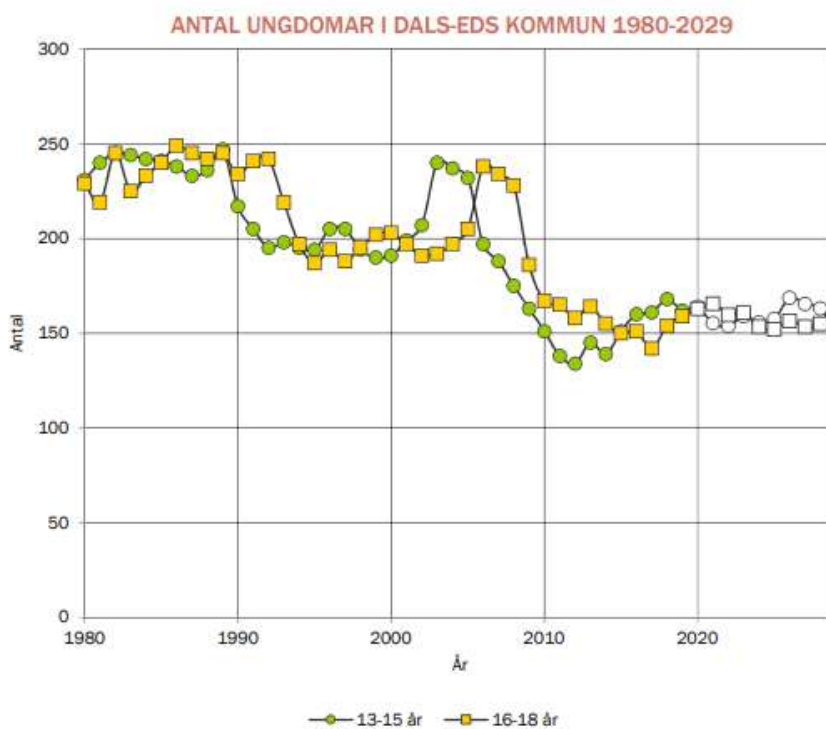
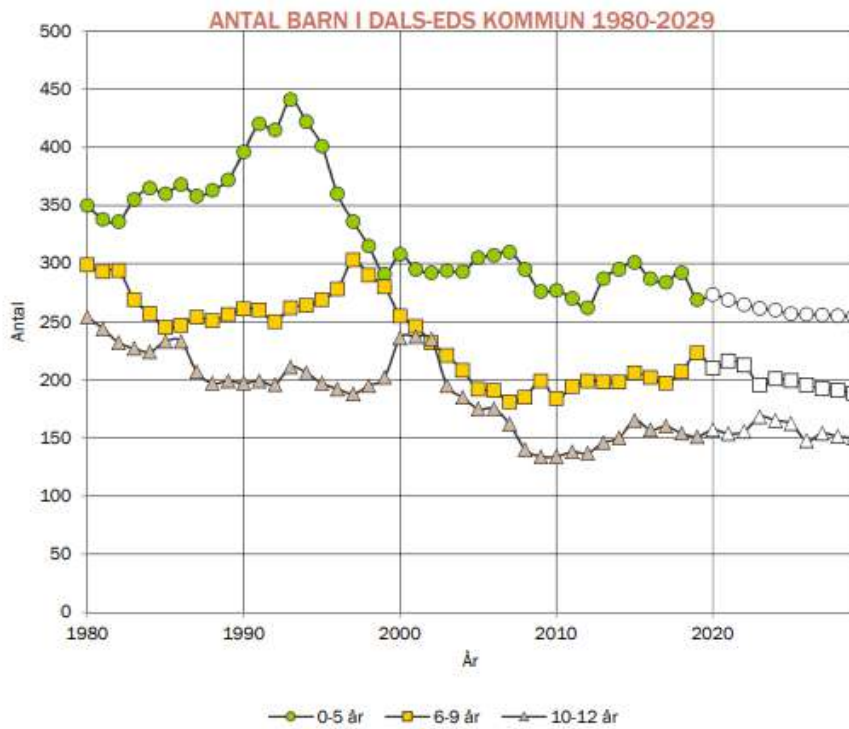
	1980	1990	2000	2019	2020	2029
Födda	46	76	55	45	40	40
Döda	70	67	71	64	57	65
Födelseöverskott	-24	9	-16	-19	-17	-25
Inflyttade	201	346	262	249	249	240
Utflyttade	195	361	174	219	242	232
Flyttnetto	6	-15	88	30	7	7
Folkökning	-18	-6	72	11	-10	-18
Folkmängd	5 287	5 416	5 047	4 813	4 803	4 662

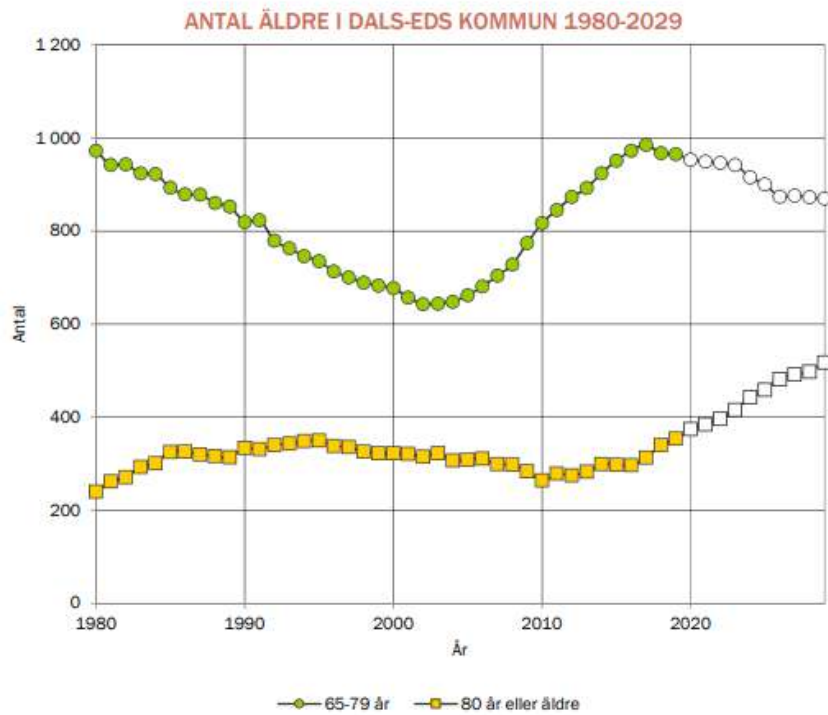
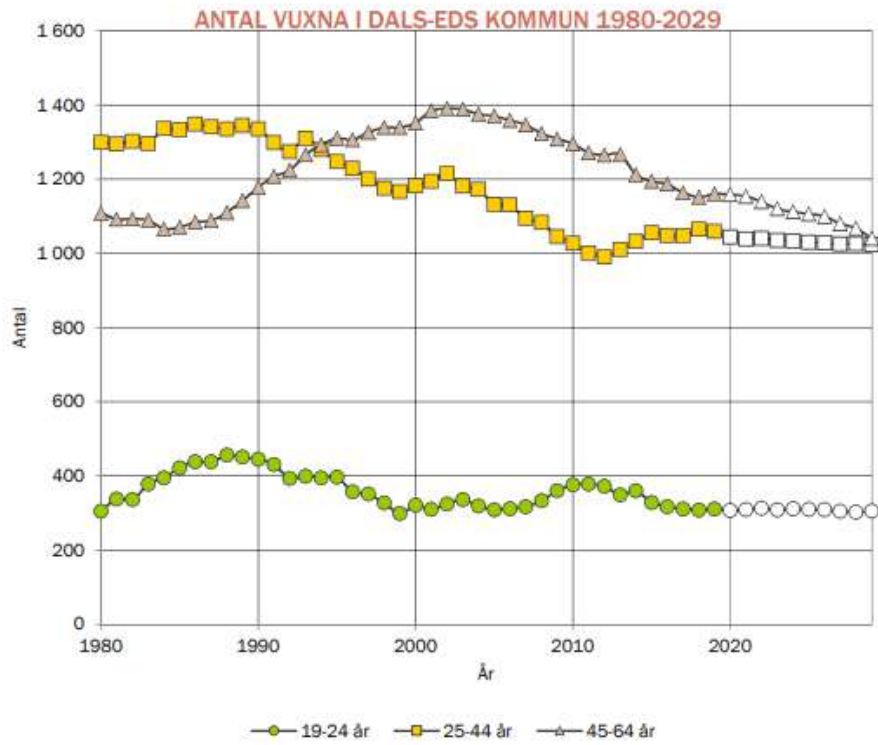
Utveckling av befolkningsstrukturen

Prognosen visar på en fortsatt åldrande befolkning, genomsnittsåldern förväntas öka från 45,2 år till 46,4 år. Jämfört med rikssnittet har Dals-Eds kommun fler äldre och färre i yrkesverksam ålder.

Diagrammen nedan visar utvecklingen i de olika ålderskategorierna, där åren 2020-

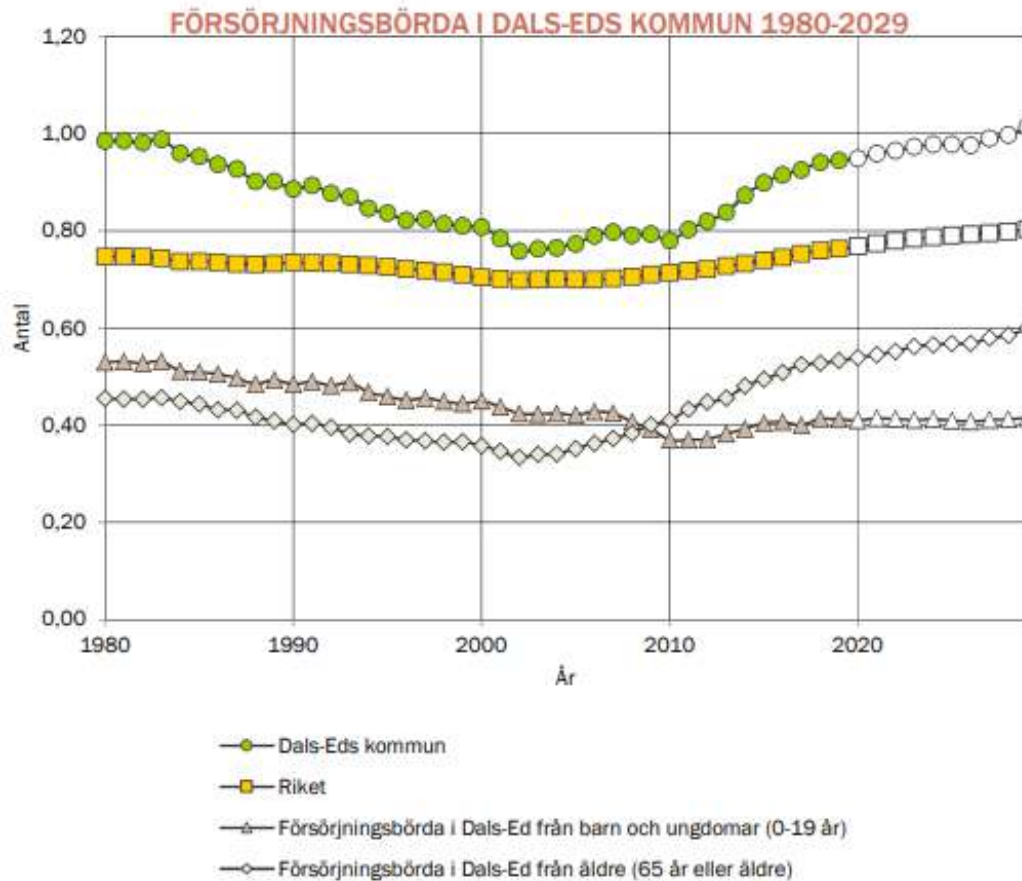
2029 är prognostiserade.

Försörjningsbörda

Försörjningsbördan är ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning. Uttrycket kan sägas beskriva hur många extra personer en person i yrkesverksam ålder måste försörja förutom sig själv. På riksnivå är försörjningsbördan dryga 0,7 extra personer. Framöver förväntas denna öka. Försörjningsbördan kan delas upp i två delar, den del som kommer från barn och ungdomar (0- 19 år) och den från äldre (65+).

Befolkningsutvecklingen under 2020

Dals-Eds kommuns befolkningsutveckling har varit negativ under året och dessvärre under hösten dessutom sämre än prognostiserat. I mitten av oktober hade kommunen 4786 invånare och hade därmed tappat 27 invånare jämfört med 31 december 2019. Det är även 17 färre än prognostiserat för helåret. Avvikelsen mot prognosen i respektive åldersgrupp visas i tabellen nedan.

Åldersgrupp	Prognos 2020	Utfall oktober 2020	Avvikelse
0-5 år	273	268	-5
6-9 år	210	204	-6
10-12 år	157	159	2
13-15 år	164	164	0
16-18 år	163	161	-2
19-24 år	307	289	-18
25-44 år	1044	1040	-4
45-64 år	1158	1162	4
65-79 år	953	952	-1
80 år -	374	387	13
Totalt	4803	4786	-17

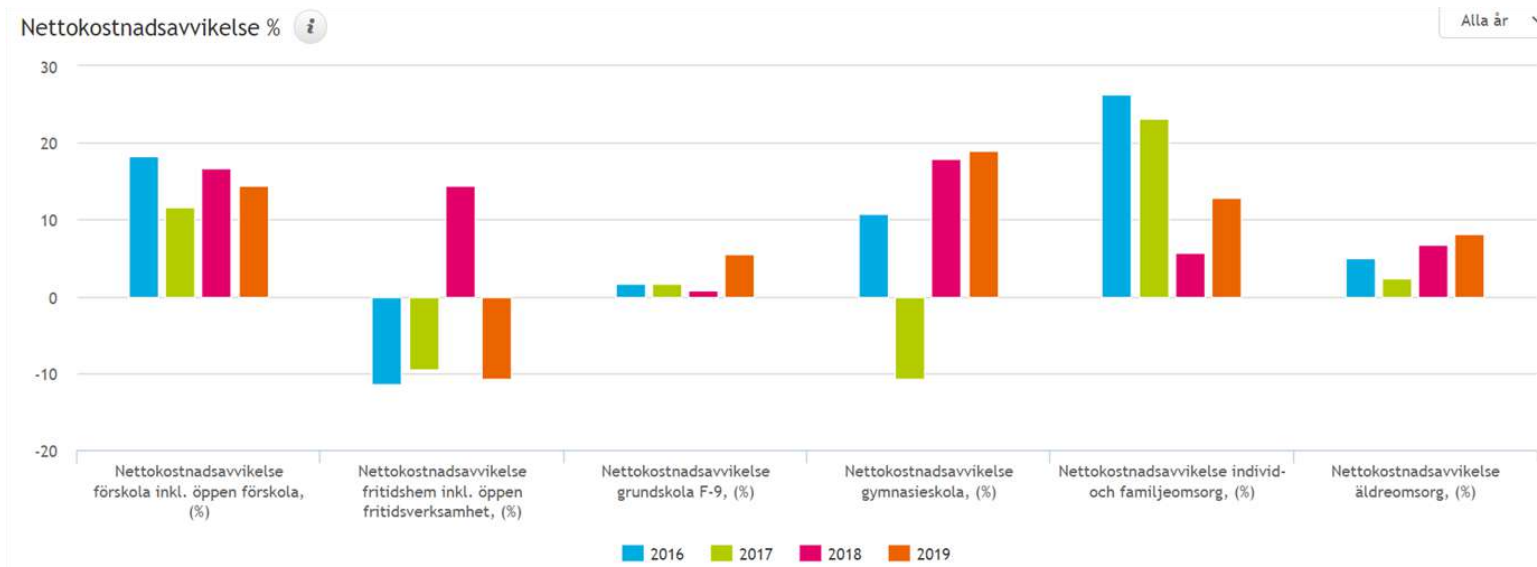
3 FINANSIELLA MÅL OCH BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

3.1 KOMMUNENS UTVECKLING

KOSTNADSJÄMFÖRELSER

För att få en bild av kommunens kostnadsnivå visas nedan diagram över nettokostnadsavvikelser. Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden (statistiskt förväntad kostnad). Resultat över 0 indikerar ett högt kostnadsläge vilket kan bero på en hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet.

Som diagrammen visar har Dals-Ed ett högt kostnadsläge för samtliga områden 2019 med undantag för fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet. Under slutet av 2020 och 2021 kommer arbetet med kostnads- och resultatanalyser intensifieras med syfte att identifiera orsaken till avvikelserna och hitta effektiviseringsmöjligheter.

INTERNRÄNTA

Internräntan för kommunsektorn bygger på sektorns egna upplåningskostnader. **Internräntan för år 2021 fastställs till 1,25 procent.**

Det är en sänkning med 0,25 procentenheter jämfört med internräntan avseende år 2020.

Huvudkällan angående sektorns egna upplåningskostnader är Kommuninvests skulddatabas, KI Finans. Analysen visar att de lån som omsätts idag ersätts med

lån till lägre ränta. Detta innebär att den genomsnittliga upplåningskostnaden inte ökar, trots att förväntningarna på marknadsräntan innebär en viss uppgång.

Internräntan ändras enbart i kvarts procentenheter. Internränta för aktuellt år tas fram av SKR:s internräntekommitté i februari året innan.

PERSONALOMKOSTNADSPÅSLAG (PO)

Det rekommenderade personalomkostnadspåslaget (PO) uppgår för år 2021 till 40,15 procent. PO utgör en lättadministrerad och schablonmässig beräkning för internredovisning.

Personalomkostnadspåslaget är en

intern kostnad för verksamheterna och en intern intäkt under kommunens finansförvaltning. Detta finansierar sedan kommunens kostnader för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt nyintjänad pension inklusive löneskatt.

RESURSFÖRDELNING

Ingen generell resurstilldelning/omfördelning har gjorts i denna budget utifrån de prognostiserade demografiska förändringarna under planperioden. Det har heller inte gjorts någon fördelning av ramarna utifrån ett generellt

kommunövergripande perspektiv med hänsyn taget till analys av nuläget och slutsatser av detta. Det innebär att arbetet inom varje verksamhet och förvaltning med att definiera och kvalitetssäkra grunduppdraget måste fortgå.

3.2 PERSONAL- OCH LÖNEPOLITIK

Dals-Eds kommuns lönepolitik grundas i lag och centrala avtal som gäller mellan SKR och de centrala fackliga organisationerna.

Utifrån kommunens lönepolicy ska Dals-Eds lönepolitik sträva mot att utveckla kvalitet, produktivitet och effektivitet i våra verksamheter samt bidra till att bibehålla och rekrytera kompetent personal. Vidare ska lönen spegla medarbetarens sätt att uppfylla arbetets krav och stimulera till förbättringar och kvalitet i verksamheterna. Dals-Eds lönepolitik bör därmed vara under ständig utveckling och anpassas till förändringar i organisationen och omvärlden, då det framgent kommer att finnas ökade rekryteringsbehov bland annat inom vården, omsorgen samt i förskolan och skolan.

Utifrån SKR:s prognoser gällande prisindex för kommunal verksamhet som bland annat anger utvecklingen av arbetskraftskostnader för respektive år framgår i bedömningen 2020-10-01 att prognosen är 1,8 % för 2021, 2,1 % för 2022, samt 2,6 % för 2023. Prognosen grundas dock inte i Dals-Eds kommuns lokala lönebildning eller struktur.

Inför löneöversyn 2021 är utgångsläget respektive avtals utfall, utöver detta avsätts en pott för tillkommande prioriteringar i syfte att skapa förutsättningar för att hantera snedsitsar samt prioritera specifika grupper, totalt avsätts 6,5 mkr år 2021, 7,5 mkr år 2022 samt 9,1 mkr år 2023 inklusive personalomkostnadspåslag för att hantera dessa delar.

3.3 FINANSIELL ANALYS

Dals-Eds kommun budgeterar ett resultat för 2021 på 8,9 mkr. Relateras kommunens budgeterade resultat till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag beräknas kommunens resultat hamna på 2,6 %. Resultaten under 2022 och 2023 har budgeterats till 0,6 % respektive 0,1 %.

Dals-Eds kommuns totala bruttoinvesteringar beräknas under 2021 uppgå till 53,2 mkr, vilket är en ökning jämfört med innevarande år och beror huvudsakligen på planerad investering av om- och nybyggnation av skolrestaurangen på Haga. Totalt under perioden 2021-2023 beräknas

kommunen investera totalt brutto för 101,7 mkr.

Självfinansieringsgraden av investeringarna beräknas uppgå till 45 % under 2021. Detta innebär att investeringarna under 2021 inte förväntas kunna finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster, utan kommunen måste använda viss likviditet samt extern upplåning för att finansiera investeringarna. Under de tre åren mellan 2021 och 2023 beräknas självfinansieringsgraden i genomsnitt uppgå till 60 % vilket också bland annat speglas i det beräknade upplåningsbehovet under perioden.

MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Dals-Eds kommun har beslutat i sina "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning" att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade

normer.

De finansiella målen har beslutats av kommunfullmäktige i maj månad och de verksamhetsmässiga målen (kommunfullmäktiges utvecklingsplan) beslutas numera under första året på mandatperioden för fyra år framåt. Kommunfullmäktiges utvecklingsplan för perioden 2020-2023 fastställdes i december 2019.

RESULTAT OCH KAPACITET

Budgetförutsättningar

Utgångsläget är 2020-års budgetramar med beaktande av nedanstående faktorer. De framräknade ramarna tillsammans med senaste skatteunderlagsprognosen, befolkningsprognosen, pensionsprognosen samt oförändrad skattesats innebär en resultatnivå i förhållande till skatter och bidrag på 2,6 %, 0,6 % och 0,1 % för respektive år under planperioden.

Löner

Reservering har gjorts för löneökningar åren 2021-2023 med följande:

Generell del:

2021: 4.708 tkr inkl sociala avgifter (1,8 % av personalkostnadsunderlaget)
2022: 5.591 tkr inkl sociala avgifter (2,1 % av personalkostnadsunderlaget)
2023: 7.068 tkr inkl sociala avgifter (2,6 % av personalkostnadsunderlaget)

Prioriteringsdel:

2021: 1.800 tkr inkl sociala avgifter (0,7 % av personalkostnadsunderlaget)
2022: 1.900 tkr inkl sociala avgifter (0,7 % av personalkostnadsunderlaget)
2023: 2.000 tkr inkl sociala avgifter (0,7 % av personalkostnadsunderlaget)

Köp av huvudverksamhet

Budgeterade ökade kostnader för köp av huvudverksamhet har hanterats i två spår.

1. Köp av huvudverksamhet i form av interkommunala ersättningar inom gymnasieskola, gymnasiesärskola, grundskola, fritidshem, förskoleklass samt förskola har kompenseras med totalt 3,4 mkr, från budgeterade 26,7 mkr 2020 till prognostiserat kostnad 30,1 mkr 2021.

Köp av huvudverksamhet i form av HVB vuxna, HVB barn samt familjehem unga har kompenseras med totalt 1,2 mkr, från budgeterade 7,2 mkr till prognostiserat kostnad 8,4 mkr 2021.

2. Övrig köp av huvudverksamhet har kompenseras enligt nedanstående tabell.

2021: 1,7 % (178 tkr)
2022: 2,0 % (214 tkr)
2023: 2,4 % (261 tkr)

Finansiering av kompensation av köp av huvudverksamhet

Budgetjusteringar motsvarande höjning av anslag för köp av huvudverksamhet enligt ovan (ej generell uppräknings) har gjorts utifrån budgeterade personalkostnader per verksamhetsansvar i relation till totala budgeterade personalkostnaderna. Undantag har gjorts för affärsdrivande

verksamheter, förrådsverksamhet samt politisk verksamhet. Även om fördelningen av ramjusteringen har gjorts med utgångspunkt för de budgeterade personalkostnaderna står verksamhetsansvariga och respektive nämnd fria att hantera det minskade utrymmet genom kostnadseffektiviseringar inom hela ramen.

Tabellen nedan visar ramjusteringarna enligt ovan per nämnd/förvaltning.

tkr	Budget personal-kostn. 2020*	Andel av total i %	Ramjustering
FOKUS-nämnden	80 325	33 %	-1 509
Socialnämnden	109 021	45 %	-2 048
KS-Samhällsbyggnadsförvaltning	35 330	14 %	-664
KS-Kommunledningsförvaltning	20 158	8 %	-379
Totalt	244 834	100 %	-4 600

* Exkl affärsdrivande verksamheter, förrådsverksamhet samt politisk verksamhet

Skatteunderlagsprognos

SKR:s skatteunderlagsprognos vilar på ett scenario för samhällsekonomin där en stadig men utdragen återhämtning driver den svenska ekonomin mot normalkonjunktur 2024. Därmed stärks resursutnyttjandet gradvis, efter det stora fallet i produktion och sysselsättning under första halvåret i år. Antagandet om återhämtning, samt nuläget stora slack i ekonomin, innebär ett antal år med hög tillväxt för BNP och sysselsättning. Den återhämtningsbana som SKR antar visar samtidigt att det tar lång tid att ta igen den stora smäll för samhällsekonomin som pandemin har föranlett; exempelvis räknar SKR med att andelen arbetslösa i flera år kommer att överstiga de senaste årens nivåer.

Såväl coronapandemin som de åtgärder som aviserats och beslutats i syfte att mildra de ekonomiska effekterna av

pandemin har haft stor påverkan på samhällsekonomin i Sverige och internationellt. Detta har betydelse för skatteunderlaget och bidrar till att prognosen är behäftad med större osäkerhet än normalt.

Skatteunderlagets utveckling de närmaste åren påverkas av flera regelförändringar vars effekter på regioners och kommuners skatteintäkter regleras genom höjningar och sänkningar av det generella statsbidraget. Det betyder att skatteunderlagets underliggande ökningstakt avviker från den faktiska både 2021, 2022 och 2023. År 2021 drar ytterligare höjning av grundavdragen för personer som fyllt 65 år ner den faktiska ökningen. Det motverkas delvis av ändrade värden för förmånsbilar, men nettoeffekten är negativ. År 2022

ökar effekten av ändrade värden för förmånsbilarna något, vilket ger en underliggande ökningstakt som är marginellt lägre än den faktiska. År 2023 ökar effekten av ändrade värden för

förmånsbilar ytterligare samtidigt som höjd riktålder i pensionssystemet minskar grundavdragen. Båda dessa höjer den faktiska ökningstakten jämfört med den underliggande.

Skatteunderlagsprognoser

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2023
SKR okt	2,8	1,9	1,5	3,5	3,9	3,5	14,5
SKR okt, underliggande	3,0	2,5	1,8	3,5	3,6	3,5	15,1
Reg sep	2,9	2,0*	2,2*	3,6	3,9	3,3	15,5
ESV sep	2,7	1,0	1,5	3,8	3,6	3,7	13,1
SKR aug	2,8	2,4	1,3	3,9	4,0	4,0	15,2

** Regeringens prognos i BP, (Reg sep i tabellen ovan) ligger till grund för de av regeringen fastställda uppräkningsfaktorerna för 2020 och 2021, som styr preliminär utbetalning av kommunal- och regionskatt 2021.*

Skatter- och generella statsbidrag

	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Skatteintäkter	205 103	205 566	206 348	210 642	215 334
Slutavräkning 2019, korrigerigering		-1 034			
Slutavräkning 2020	-673	-2 769			
Slutavräkning 2021			-1 689		
Inkomstutjämningsbidrag	78 292	78 472	76 317	77 089	80 597
Kostnadsutjämnig	20 616	20 483	17 880	18 160	18 513
Regleringsbidrag/-avgift	4 992	4 938	14 246	11 990	8 304
LSS-utjämnig	14 262	14 262	12 558	12 532	12 503
Fastighetsavgift	11 773	12 024	12 972	12 972	12 972
Generellt statsbidrag utifrån flyktingmottagande	1 252	1 252	0	0	0
Generellt statsbidrag för att stärka välfärden	0	9 060	0	0	0
Riktat permanent statsbidrag till äldreomsorgen	0	0	2 600	2 600	2 600
Totalt	335 617	342 254	341 232	345 985	350 823
Antal invånare 1/11 året innan	4 810	4 824	4 786	4 776	4 765

Finansförvaltning	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Egna skatteintäkter	-204 658	-210 642	-215 334
Generella statsbidrag och utjämnig	-136 574	-135 343	-135 488
Pensioner	26 557	30 165	28 232
Arbetsgivaravgifter	69 489	71 435	73 435
Avtalsförsäkringar	66	68	70
Internränteintäkter	-3 775	-3 775	-3 775
Intäkt PO-påslag	-88 796	-91 283	-93 839
Borgensavgift Edshus	-630	-610	-600
Timlöneförändring hela kommunen	387	398	409
Ränteintäkter	-400	-400	-400
Räntekostnader	1 300	1 500	1 500
Totalt finansförvaltning	-337 034	-338 487	-345 791

Skatteintäkter och nettokostnadsutveckling

	2021	2022	2023
Skatteintäktsutveckling (%)	-0,3	1,4	1,4
Nettokostnadsutveckling exkl jämförelsestörande poster (%)	-1,1	3,4	1,9

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunal ekonomisk utjämning beräknas minska med 0,3 % 2021 för att sedan öka med 1,4 % 2022 och 1,4 % 2023.

Kommunen budgeterar en oförändrad skattesats 23,21 % under perioden.

Kommunens nettokostnader beräknas minska med 1,1 % 2021 för att sedan öka med 3,4 % 2022 och 1,9 % 2023.

Årets resultat och jämförelsestörande poster

	2021	2022	2023
Årets resultat (mkr)	8,9	2,1	0,4
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster (mkr)	8,9	2,1	0,4
Årets resultat / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	2,6	0,6	0,1
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	2,6	0,6	0,1

Relateras kommunens resultat till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag beräknas kommunen under 2021 redovisa ett resultat på 2,6 %. Jämfört med resultatet 2019 är det en förbättring med 6,2 procentenheter, jämfört med prognos 2020 är det en förbättring med 0,6 procentenheter. Kommunen budgeterar inga

jämförelsestörande engångsposter under perioden, vilket innebär att även kommunens resultat exklusive jämförelsestörande engångsposter i förhållande till skatteintäkterna beräknas uppgå till 2,6 % respektive 0,6 % samt 0,1 % per år. Budgeten innehåller inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader.

Budgerade investeringsvolym

	2021	2022	2023
Investeringsvolym brutto (mkr)	53,2	26,9	21,6
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (mkr)	53,2	26,9	21,6
Investeringsvolym / skatteintäkter (%)	15,6	7,8	6,2

Dals-Eds samlade investeringsvolym beräknas under 2021 uppgå till 53,2 mkr, vilket är en ökning jämfört med innevarande år och beror huvudsakligen på planerad investering

av om- och nybyggnation av skolrestaurangen på Haga. Totalt under perioden 2021-2023 beräknas kommunen investera brutto för knappt 102 mkr.

Självfinansieringsgraden av investeringar

%	2021	2022	2023
Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar	45	64	72

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster beräknas under 2021 uppgå till 45 %. Detta innebär att investeringarna under 2021 inte fullt ut kan finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster, utan kommunen måste använda viss likviditet samt extern upplåning för att finansiera investeringarna.

Kommunen har som mål att investeringar inom skattefinansierade verksamheter i grunden ska finansieras med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. Gällande investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA-/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansiering ske genom extern upplåning.

Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna beräknas under perioden 2021-2023 uppgå till 60 % och följer Kommunfullmäktiges mål kring finansiering av investeringar.

RISK – KONTROLL

Soliditet

%	2021	2022	2023
Soliditet enligt balansräkningen	41	40	40
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	19	20	21

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt beräknas under 2021 uppgå till 19 %. För 2022 och 2023 beräknas den öka till 20 respektive 21 %.

Kommunfullmäktige har i de finansiella målen för 2021 angett att soliditet inte ska vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka.

Kommunalskatt

År 2020 uppgick Dals-Eds kommuns skattesats till 23,21 %. Skattesatsen har varit oförändrad de nio senaste åren. Inför 2012 skedde en skatteväxling med Regionen/Landstinget om 43 öre då ansvaret för kollektivtrafiken flyttades.

I de 49 kommunerna i Västra Götalands län varierade kommunernas skattesatser under 2020 mellan 19,96 %

i Partille till 23,63 % i Munkedal. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgick under 2020 till 21,78 %.

Kommunfullmäktige har i de finansiella målen för 2021 angett att skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent.

Under perioden budgeteras en oförändrad skattesats på 23,21 %.

AVSLUTANDE KOMMENTAR

Budgeten för Dals-Eds kommun är delvis upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Fyra av sex antagna finansiella mål från Kommunfullmäktige uppfylls.

Kassalikviditeten förändras under perioden från 55 % till 52 %, vilket ligger betydligt lägre än fullmäktiges mål på 70 %. För att uppnå fullmäktiges mål skulle resultatnivån vara högre samt investeringsnivån vara lägre, totalt motsvarande drygt 18 mkr, under planperioden om hänsyn även ska tas till övriga finansiella mål såsom upplåningsmål och soliditetsmål.

Gällande resultatnivån så ligger den på 2,6 %, 0,6 % respektive 0,1 % per år. Budgeten innehåller inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader.

Förslag till ramfördelning har inte heller inför år 2021 kunnat underbyggas med kostnadsanalyser och slutsatser. Det kan därmed ännu inte säkerställas att budgetnivåerna per verksamhet och förvaltning är fullt relevanta i förhållande till struktur, behov och politiska ambitionsnivåer, utan de bygger främst på historiska förhållanden. Det som kan konstateras är att den totala kostnadsnivån i kommunen är för hög i förhållande till befintliga medel, såväl nu som enligt den ekonomiska långtidsprognosen som togs fram 2015. För att skapa utrymme för arbetet med genomlysning, analys, utvärdering och åtgärder för kostnadsanpassning under 2021, uppmanas nämnderna att fokusera mindre på budgetanalys och mer på kostnadsanalys. Budgetramarna ska

därmed tillsvidare främst ses som något att förhålla sig till och inte i första hand att utkrävas ansvar utifrån, förutsatt att arbetet med analys och hållbara åtgärder för kostnadsanpassning fortgår och rapporteras löpande i den strukturerade dialogen enligt kommunens styrmodell. Anledningen är att det finns en medvetenhet om att arbetet med att nå budgetbalans kommer att ta längre tid än ett år. Målet för ekonomisk balans har för närvarande satts till år 2023. Parallellt med arbetet för ekonomisk balans ska hänsyn tas till medarbetarnytta och kundnytta, formulerat som mål till år 2023.

Bedömningen är att kommunen inte kommer att kunna nå önskad effekt inom de tre nyttoperspektiven med nuvarande decentraliserade arbetssätt, där nämnderna själva arbetar med ekonomi- och verksamhetsstyrningen utifrån givna ramar. En gemensam dialog kring behov och möjligheter krävs. Med stöd av gällande styrprinciper införs därför ett nytt arbetssätt, med en mer systematisk process kring ekonomi- och verksamhetsstyrning utifrån en strukturerad dialog mellan kommunstyrelse och nämnder, samt ett uppdrag till nämnderna att arbeta på motsvarande sätt med respektive förvaltning. Detta arbetssätt ligger i linje med den nya tillitsbaserade styrmodellen och innebär ett kommunövergripande samarbete kring de stora utmaningarna.

Svar har inkommit från nämnderna som ställer sig bakom budgetberedningens bedömning i remissförslag.

3.4 FINANSIELLA NYCKELTAL

%	Bokslut 2019	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
RESULTAT - KAPACITET				
Skatteintäktsutveckling	4,9	-0,3	1,4	1,4
Nettokostnadsutveckling exkl. jämförelsestörande poster	7,8	-1,1	3,4	1,9
Nettokostnadsandel	103,6	97,4	99,4	99,9
- Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	98,6	92,9	94,9	95,4
- Planenliga avskrivningar	4,8	4,4	4,4	4,3
- Finansnetto	0,0	0,1	0,1	0,1
- Jämförelsestörande engångsposter	0,2	0,0	0,0	0,0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	-3,3	2,6	0,6	0,1
Årets resultat / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	-3,6	2,6	0,6	0,1
Självfinansieringsgrad av årets nettoninvesteringar	9	45	64	72
Nettoinvesteringar / skatteintäkter	13,0	15,6	7,8	6,2
Soliditet enligt balansräkningen	41	41	40	40
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser	16	19	20	21
Total skuld- och avsättningsgrad	59	59	60	60
-varav avsättningsgrad	2	2	3	3
-varav kortfristig skuldsättningsgrad	24	22	22	22
-varav långfristig skuldsättningsgrad	33	35	35	36
Kommunal skattesats	23,21	23,21	23,21	23,21
RISK OCH KONTROLL				
Kassalikviditet	61	55	56	52

Definitioner

Nettokostnadsandel

Löpande kostnader i % av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag

Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar

(Resultat före extraordinära poster + avskrivningar) / investeringar

Soliditet

Eget kapital / tillgångar

Kassalikviditet

(Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank) / kortfristiga skulder

3.5 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH BALANSKRAVSUTREDNING MED RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Kommuner har sedan år 1992 enligt kommunallagen haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom även balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet till resultatutjämningsreserver. Samtliga dessa lagstiftningskrav ska årligen följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Inledningsvis i detta avsnitt redovisas kommunens finansiella mål samt riktlinjer för god ekonomisk hushållning som Kommunfullmäktige fastställde under 2013. Därefter följer en beskrivning av budgeterad balanskravsutredning med resultatutjämningsreserv (RUR) för perioden 2021-2023.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i 8:e kapitlet i kommunallagen. Kommunen ska upprätta riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vidare ska kommunen också ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv.

Dals-Eds kommun har fattat beslut om "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv" under 2013. Dals-Eds kommuns riktlinjer för god

ekonomisk hushållning tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras och därigenom lämna över en kommun med ett oförändrat finansiellt handlingsutrymme till kommande generationer. För att kunna leva upp till detta, har kommunen beslutat om sex finansiella mål. Dessa behandlas under detta avsnitt. Redovisningen av de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning återfinns under avsnittet "Kommunens övergripande utvecklingsmål"

1. Skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent.

Kommunfullmäktige konstaterar att kommunens skatteuttag ligger på en hög nivå i jämförelser med riket i övrigt och har så gjort under ett antal år. Omvärldens och medborgarnas ökande krav innebär dock att fler och fler kommuner och landsting har sett sig tvungna att höja skatteuttaget under de senaste åren. Kommunfullmäktiges målsättning är därför att med befintligt skatteuttag klara de nuvarande och kommande utmaningarna med en oförändrad skattesats.

Budget 2021, plan 2022-2023 ligger i linje med målet.

2. Investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA-/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansieras genom extern upplåning. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå.

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen gällande de investeringar som görs inom affärsdrivande verksamheter såsom VA-, renhållning, kommersiella fastigheter och exploatering kan finansieras med externa lån då dessa i regel löper över lång tid.

Budget 2021, plan 2022-2023 ligger i linje med målet.

3. Kommunen ska inom skattefinansierade verksamheter i grunden finansiera sina investeringar med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå.

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen i grunden inte ska finansiera sina investeringar inom skattefinansierade verksamheter med externa lån utan dessa ska finansieras med skatteintäkter. Undantag från detta ska endast vara stora och långsiktiga investeringar där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar och investeringsbidrag som överstiger 30 mkr och har en livslängd på minst 20 år.

Måttet för att mäta detta är självfinansieringsgraden av investeringarna som mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Budget 2021, plan 2022-2023 ligger i linje med målet.

4. Kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent.

Kommunfullmäktige har satt målet att kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent, detta utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv som innebär att kommunen inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar. En kassalikviditet som uppgår till 100 procent eller mer innebär att samtliga kortfristiga skulder kan finansieras direkt med egna medel.

En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten förändras under perioden från 55 % till 52 %, vilket ligger betydligt lägre än fullmäktiges mål på 70 %. För att uppnå fullmäktiges mål skulle resultatnivån vara högre samt investeringsnivån vara lägre, totalt motsvarande drygt 18 mkr, under planperioden om hänsyn även ska tas till övriga finansiella mål såsom upplåningsmål och soliditetsmål.

5. Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Kommunfullmäktige har i sitt finansiella mål ansett att kommunens soliditet långsiktigt inte ska understiga 40 procent och inte heller minska fler än tre år i rad. Detta är en lägre nivå än tidigare målsättning beroende på att kommunen befinner sig i ett starkt expansivt läge med stora investeringar inom skola, omsorg och VA-området. På sikt behöver målsättningen återigen ökas för att minska kommunens skuldsättning och öka det finansiella handlingsutrymmet.

Kommunfullmäktige anser samtidigt att soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser inte ska understiga 10 procent och även denna ska på lång sikt öka.

Budget 2021, plan 2022-2023 ligger i linje med målet.

6. Resultatet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar inom skattefinansierad verksamhet, med undantag av stora och långsiktiga investeringar, kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader.

Kommunens resultat inklusive reavinst/-förluster och med samtliga pensionsförpliktelser redovisade ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar som inte är stora och långsiktiga (understigande 30 mkr och har en livslängd under 20 år, enligt lånefinansieringsmålet) kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader.

Resultatnivån ligger på 2,6 %, 0,6 % respektive 0,1 % per år. Budgeten innehåller inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader.

BALANSKRAVSUTREDNING OCH RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Balanskravet är ytterligare ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunallagen. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa.

Balanskravet innebär i korthet att kommuner och landsting ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att Kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Det finns dock ett undantag från huvudprincipen. Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Kommunfullmäktige kan även anta en underbalanserad budget med hänsyn till synnerliga skäl. Det är viktigt att understryka att de synnerliga skälen måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning.

Sedan 2013 finns ett lagkrav på att en så

kallad balanskravsutredning ska upprättas för att räkna fram ett balanskravsresultat. I tabell 1 nedan redovisas en budgeterad balanskravsutredning inklusive RUR för Dals-Eds kommun under 2021 till 2023.

Kommunen redovisar ett budgeterat årets resultat under 2021 på 8,9 mkr. Under 2022 beräknas det minska till 2,1 mkr och under 2023 till 0,4 mkr. Inga realisationsvinster eller andra poster som påverkar "årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR" har budgeterats under perioden. Detta innebär att 8,9, 2,1 och 0,4 mkr utgör årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från resultatutjämningsreserven (RUR).

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner och landsting att tillämpa RUR och under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt goda tider, då

skatteintäkterna ökar ordentligt. för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskott under svagare tider, då skatteintäkterna minskar eller endast måttligt ökar. RUR ska därigenom bidra med att skapa stabilare planeringsförutsättningar för kommuner och landsting. Den bakomliggande tanken är alltså att det rådande konjunkturläget inte ska påverka resurstilldelningen till verksamheterna i alltför hög utsträckning. Behovet av servicen som kommuner och landsting tillhandahåller minskar i regel inte i en lågkonjunktur, utan det kan snarare vara tvärtom för vissa delar av verksamheten. Dessutom framstår det inte som ändamålsenligt att behöva göra tillfälliga nerdragningar i verksamheten som sedan måste byggas upp igen när lågkonjunkturen är över.

Dals-Eds kommun har beslutat att använda sig av RUR. I enlighet med de krav som ställs i kommunallagens 8:e kapitel innehåller de av kommunen framtagna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även hanteringen av RUR.

Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer kan en reservering till RUR göras med högst det belopp, som motsvarar det

lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Det är i enlighet med lagens lägstanivå. Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer kan en disponering från RUR göras, för att helt eller delvis täcka ett balanskravsunderskott, när skatteunderlagsprognosen för ett enskilt år faller under det tioåriga genomsnittet för skatteunderlagets utveckling. Detta ger kommunen goda förutsättningar att vid behov genomföra ett omställningsarbete och/eller överbrygga en lågkonjunktur.

I enlighet med riktlinjer för RUR har kommunen beslutat att reservera den del av resultatet som överstiger 1 %. Detta innebär att under 2021 beräknas 5,5 mkr reserveras till RUR, däremot beräknas inga medel kunna reserveras till RUR 2022 och 2023.

När ovanstående medel har avsatts till RUR innebär det att kommunens resultat budgeterats till 3,4 mkr för 2021 samt 2,1 mkr respektive 0,4 mkr för 2022 och 2023 i budget. Detta innebär att balanskravet är uppfyllt i budgeten.

Tabell 1: Budgeterad balanskravsutredning 2021 - 2023

mkr	2021	2022	2023
Årets resultat	8,9	2,1	0,4
Avgår samtliga realisationsvinster			
Tillägg för vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter			
Tillägg för vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter			
Tillägg för orealiserade förluster i värdepapper			
Avgår återföring av orealiserade förluster i värdepapper			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	8,9	2,1	0,4
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-5,5		
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)			
Balanskravsresultat	3,4	2,1	0,4

Tabell 2: Budgeterad reservering till eller disponering från RUR

mkr	2021	2022	2023
Ingående värde	33,3*	38,8	38,8
Reservering till RUR	5,5		
Disponering av RUR			
Utgående värde	38,8	38,8	38,8

* Uppskattat ingående värde

Kommunen räknar med ett ingående värde under 2021 för resultatutjämningsreserven på 33,3 mkr. Under perioden räknar kommunen med att kunna reservera totalt 5,5 mkr, dock räknar kommunen inte med att behöva disponera några medel från RUR. Detta innebär att RUR beräknas öka och uppgå till 38,8 mkr vid 2023 års utgång. I relation till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämnning beräknas RUR uppgå till 11,1 % under 2023. Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer finns inga begränsningar för maximal reservering i RUR.

4 GRUNDUPPDRAG

4.1 SAMHÄLLSUPPDRAGET

Kommunen är en demokratiaktör och driver processer kring vägval, prioriteringar och beslut. Politiker förvaltar och utvecklar lokalsamhället i linje med politiska övertygelser och målsättningar. Medborgare är delaktiga i demokratiska processer genom val, medborgardialoger och egna initiativ.

Fokus på: Politiska mål och lokaldemokratins legitimitet

4.2 VÄLFÄRDSUPPDRAGET

Kommunen är en serviceaktör och levererar välfärdstjänster. Kvalitet, resurser och mål är i fokus för styrning, ledning och uppföljning i samspelet/dialogen mellan politiker och tjänstepersoner. Professionen har tolkningsföreträde i utformande och utförande av verksamheten.

Fokus på: Resurseffektivitet, processeffektivitet och kvalitet.

4.3 STYRNING OCH LEDNING

En tillitsbaserad ledningsfilosofi

Dals-Eds kommun fastställde i december 2018 att all styrning och ledning ska bygga på en tillitsbaserad ledningsfilosofi. Men redan 2015 infördes ett nytt arbetssätt för att styra och leda kommunen, i syfte att skapa en bättre verksamhet för våra invånare - dem vi är till för. Vi gick från klassisk vertikal styrning genom målnedbrytning mellan de olika organisatoriska nivåerna till mer processorienterad, horisontell styrning, där varje organisatorisk nivå själv styr och leder sin verksamhet utifrån grunduppdrag och utvecklingsbehov. Det här innebär nya former för den kommunala styrningen, som balanserar behovet av kontroll med förtroende och insikt om medarbetarnas verksamhetsnära kunskap och erfarenhet.

Grundtanken bakom den tillitsbaserade ledningsfilosofin är att professionerna, chefer och medarbetare, vet bäst vad som behöver utvecklas eller kvalitetssäkras utifrån verksamhetens grunduppdrag. Därför tas mål och kritiska kvalitetsfaktorer fram och omhändertas på respektive organisatoriska nivå i kommunen. Detta innebär att ansvaret för resultatstyrningen och verksamhetsutvecklingen ska ligga så långt ut i organisationen som det är möjligt och lämpligt. Uppföljningen innebär sedan att kvalitetssäkra att vi klarar grunduppdraget och uppsatta mål, samt vara ett underlag för förbättringsarbetet.

Framgångsfaktorer för att nå goda resultat

- Långsiktig stabilitet grundat på politisk samsyn över partigränserna för vad som ska gälla kring styrning och ledning

- Tydligt beskrivna roller mellan politik och tjänstepersoner samt mellan medarbetare, stödfunktioner och chefer
- Livskvalitet, hållbarhet och helhetsperspektiv är vägledande värdeord
- Tydlig styrstruktur som stödjer den tillitsbaserade ledningen
- Kommunikativa och engagerade ledare samt delaktiga medarbetare

Styrmodellen

Kommunens vision och värdegrund samt verksamhetsbeskrivningen (verksamhetens grunduppdrag) utgör grunden i hela styrmodellen. Den säkerställer att vi har en gemensam bild av verksamheten och dess uppdrag samt ger oss ett fokus på dem vi är till för och deras behov. En gemensam bild av verksamheten är en förutsättning för att kunna arbeta med systematiskt kvalitetsarbete.

Grunduppdraget ska beskrivas och brytas ner enligt hierarkin kommun, förvaltning, verksamhetsområde samt individuella befattningsbeskrivningar (utifrån funktion).

Styrmodellens tre syften

*God ekonomisk hushållning - **Ekonomistyrning***

- Att de ekonomiska resurserna används effektivt idag och i framtiden
- Att de ekonomiska resurserna används så att målen uppnås

*Säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet - **Resultatstyrning***

- Att verksamheten har bra kvalitet och effektivitet
- Att invånarnas/kundernas behov blir tillgodosedda

*Genomförande av kommunens utvecklingsplan - **Målstyrning***

- Förverkliga den politiska viljan och de prioriterade målen
- Från ord till handling - ett systematiskt förändringsarbete

5 UTVECKLINGSOMRÅDEN

5.1 KOMMUNENS VISION

VISION. Dals-Ed - Den naturliga hållplatsen

Dals-Ed är en inbjudande och inspirerande hållplats för fler människor i alla åldrar. Här stannar man gärna för alltid eller för en tid, och man vill gärna återvända. Vi utforskar livet med nyfikenhet och öppenhet - mitt i en vild och vacker natur.

Här finns en god jordmån med stark växtkraft och det är enkelt att utvecklas. Vi värnar om varandra, vårdar vårt arv och bygger framtiden tillsammans på ett naturligt och hållbart sätt.

Dals-Ed är en ATTRAKTIV kommun!

Dals-Ed är en naturlig mötesplats i en gränsbygd för företagande, natur och kultur. Det är enkelt att resa till, från och inom kommunen. Mellan skog och sjöar finns tåg- och vägförbindelser som knyter samman kommunens delar med regionen och Norge. Här finns unika evenemang som är väl kända i hela Sverige. Här finns attraktiva boendemöjligheter och lättillgänglig service för livets alla skeden.

I Dals-Ed är vi DELAKTIGA!

Här är enkelt att utvecklas och förverkliga nya idéer, "Bare gör't!", som vi säger. Vi uppmuntrar kreativt entreprenörskap och löser våra behov i samverkan. Här finns tillit, trygghet och närhet med levande tätort och landsbygder där alla får ta plats.

Dals-Ed jobbar för HÅLLBARHET!

Med varsam hand och på naturens villkor löser vi vår energiförsörjning. Vi bygger nytt med trä och underlättar för de gröna näringarna. Vi är en sjönära kurort med lättillgängliga och välordnade naturområden. Nationalparken Tresticklan är ett centralt och välbesökt besöksmål. Föreningsliv och folkhälsa främjas av kultur- och fritidsanläggningar av god kvalitet hela året.

5.2 KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE UTVECKLINGSMÅL

Kommunens Utvecklingsplan 2020-2023, antagen av KF 2019-12-18, siktar mot den nya visionen, Vision 2035. Utvecklingsplanen är indelad i fyra utvecklingsområden, kompetens, demokrati, plats och miljö.

Under år 2020 har genomförandeplanen med aktiviteter inom de fyra utvecklingsområdena börjat ta form, dock har inte prioriteringar kring resurser kunnat göras ännu, därför redovisas inte det planerade genomförandet i denna kommunplan. Det går istället att löpande följa samtliga aktiviteter och statusen för dessa på kommunens webbplats <https://www.dalsed.se/politik-demokrati/utvecklingsplan-2020-2023/>

5.2.1 KOMPETENS

Beskrivning

För att säkra såväl kommunens som företagens framtida personalförsörjning och utveckling krävs en god kompetensmatchning.

I Dals-Ed ska skolan ge eleverna stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt och ha en aktiv roll i att väcka engagemang och intresse för företagsamhet hos eleverna. Det ska finnas en stark samverkan mellan skola och näringsliv.

I Dals-Ed ska det finnas möjlighet till vidareutbildning inom rimligt och lättillgängligt avstånd och kommunen ska samarbeta med näringslivet

gällande utbildningsåtaganden.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Möjligheten till kompetensutveckling och personlig utveckling ska finnas för all personal och är en förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas efter nya eller förändrade krav från kommuninvånare eller omvärlden i övrigt.

Kreativitet och entreprenörskap ska vara en naturlig del av kommunens förhållningssätt. Känd för sitt företagsvänliga klimat ska Dals-Ed vara en framtidskommun dit entreprenörer lockas.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Hög kompetensmatchning	Kommunens verksamheter och näringslivet har bra tillgång på arbetskraft med relevant kompetens. Invånarna i Dals-Ed har goda möjligheter till egen försörjning.
En skola där varje elev når sin fulla potential	Elever ges stöd och stimulans i att utvecklas så långt som möjligt. Skola och näringsliv samverkar för att väcka intresse hos elever för entreprenörskap och för olika yrken.

5.2.2 DEMOKRATI

Beskrivning

Genom en väl utvecklad demokrati har medborgarna stora möjligheter att vara med och påverka. Alla, unga som gamla, ska kunna medverka, vilja ta ansvar och möta varandra med glädje, respekt och förståelse. Dals-Ed ska ha ett öppet samhällsklimat med ett stort antal mötesplatser och ett rikt föreningsliv.

Våra barn och unga är framtiden. Vi ska lyssna på barnen och särskilt ta hänsyn till deras behov.

Det ska finnas ett stort engagemang i samhället som genomsyrar hela kommunen och kommunen ska bidra till att möjliggöra för invånare att genomföra sina idéer. Invånarna ska

känna trygghet i den offentliga servicen. Kommunens verksamheter ska präglas av öppenhet och tolerans samt främja engagemang och samverkan.

Invånarna i alla målgrupper ska vara nöjda med möjligheterna till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. Informationen ska vara tydlig och lättillgänglig och det ska vara lätt att kommunicera med kommunens politiker och tjänstemän. I Dals-Ed ska vi se det självklart att använda digitalisering som ett sätt att stärka medborgardialogen.

I Dals-Ed ska vi vara starka tillsammans och jämlikhet ska vara en självklarhet.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Högt förtroende för kommunens politiker och organisation	Invånarna i alla målgrupper är nöjda med möjligheterna till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. Invånarna känner trygghet i den offentliga servicen.
Engagerade invånare	Invånarna i alla målgrupper vill och kan vara med och påverka i frågor som rör kommunen.

5.2.3 PLATS

Beskrivning

Vi ska tillsammans i Dals-Ed, genom trivsel, trygghet och framtidstro, skapa förutsättningar för alla människors möjligheter att förverkliga sina drömmar och idéer.

Dals-Ed ska ha ett attraktivt och välvårdat centrum och kommunens verksamheter ska upprätthålla en hög kvalitet och service samt kännetecknas av flexibilitet och prestigelöshet.

Tillvaratagande av naturens möjligheter, attraktiva boenden, ett rikt föreningsliv

samt bra kommunikationer och infrastruktur ska bidra till att fler invånare, investerare och företagare dras till kommunen men också att de som redan bor här önskar stanna kvar. Här ska invånarna finna balans i livet.

Dals-Ed ska också vara känd för sina unika evenemang och ha ett brett kommersiellt utbud. Besöksnäringen ska vara en naturlig del av samhället och Dals-Ed ska vara ett starkt varumärke i turistsammanhang.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Attraktiva boendemiljöer	Invånarna i alla målgrupper är nöjda med utbudet av olika boendeformer.
Levande tätort och landsbygder	Dals-Ed har ett attraktivt, välvårdat centrum med ett brett kommersiellt utbud. I såväl tätort som landsbygder finns möjligheter till en aktiv fritid.

5.2.4 MILJÖ

Beskrivning

Den fantastiska naturen i vår kommun är en viktig resurs som ger oss särskilt goda förutsättningar för utveckling av besöksnäringen och friluftslivet. Det goda livet i Dals-Ed ska vara ett känt begrepp och den gröna profilen genomgående i allt vi gör.

Dals-Ed ska aktivt arbeta för en hållbar utveckling i såväl kommunens egna verksamheter och planer som i samverkan och dialog med andra aktörer, invånare och besökare. Genom

affärsdriven miljöutveckling ska vi skapa utveckling här och miljönytta för andra.

I Dals-Ed ska skogs- och lantbruk vara en naturlig del av samhället och i kommunen ska det finnas goda förutsättningar för att producera grön energi.

Dals-Eds kommun ska arbeta aktivt för att öka möjligheterna att pendla kollektivt till och från kommunen.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Grön och skön naturkommun	<p>I Dals-Ed är skogs- och lantbruk en naturlig del av samhället.</p> <p>Kommunens naturvärden tas tillvara och bidrar till en väl utvecklad besöksnäring.</p>
Hållbart samhälle	<p>Dals-Ed är en klimatsmart och fossilfri kommun som underlättar för invånare och besökare att bidra till det hållbara samhället. Det finns en stor produktion av grön energi.</p>

6 BILAGA 1 FINANSIELLA RAPPORTER

6.1 DRIFTBUDGET

Sammanfattning

Generellt för samtliga nämnder gäller att löneökningar enligt ordinarie lönerevision kompenseras när utfallet är klart. Anslaget återfinns inom posten ofördelat under finansförvaltningen. Övrig indexuppräknings har endast gjorts avseende köp av huvudverksamhet. Kompensation har även gjorts avseende köp av verksamhet avseende Interkommunala ersättningar inom FOKUS-nämndens ansvarsområde samt köp av verksamhet avseende HVB och familjehem inom socialnämndens ansvarsområde. För att kunna finansiera detta har budgetmässig kostnadsanpassning lagts ut schablonmässigt på kommunens samtliga skattefinansierade verksamheter utifrån storlek på personalkostnadsbudget. Socialnämnden har tillförts ett tillskott om 1.0 mkr av det utlovande riktade permanenta statsbidraget till äldreomsorgen.

Ingen indexuppräknings avseende intäkter, personalkostnader och övriga kostnader har gjorts på VA- och renhållningsverksamheterna, flykting- och integrationsverksamheterna samt Utsiktens gymnasieskola då dessa finansieras via taxor och avgifter respektive statsbidrag.

Gällande inventarieinvesteringar är grundprincipen att verksamheterna ska behålla uppkommet utrymme avseende avskrivningar och internränta om dessa minskar samtidigt som man ska inrymma i befintlig ram om dessa ökar.

Socialnämnden förväntas inrymma

eventuella nettokostnadsökningar avseende ombyggnation av äldreboendet inom tilldelad ram. Dock ska fortsatt dialog ske löpande med nämnden kring förutsättningarna för detta.

Budgeten innebär att nämnderna kommer att tillföras totalt 9,6 mkr för 2021 samt 8,3 mkr respektive 9,0 mkr för åren 2022 och 2023.

Utöver detta finns totalt avsatt 5,5 mkr i gemensamt kommunövergripande utvecklingsanslag för tillfällig förstärkning i samband med kommunens förändringsarbete.

Det gemensamma kommunövergripande utvecklingsanslaget är tänkt att finnas kvar minst under hela planperioden.

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Finansförvaltning	-337 034	-338 487	-345 791
Löneökninganslag 2020 inklusive sociala avgifter	7 480	7 480	7 480
Löneökninganslag 2021 inklusive sociala avgifter	6 508	6 508	6 508
Löneökninganslag 2022 inklusive sociala avgifter		7 491	7 491
Löneökninganslag 2022 inklusive sociala avgifter			9 068
Kommunövergripande utvecklingsanslag 2021-2023	5 500	5 500	5 500
Totalt ofördelat	19 488	26 979	36 048
KF ingående ram	635	635	635
Kommunfullmäktige	635	635	635
Valnämnd	6	170	6
KS - Kommunledningsförvaltning ingående ram	29 784	30 781	30 638
Indexuppräknning köp av verksamhet kto 4630 (1,7%, 2,0%, 2,4%)	48	57	70
Ramjustering finansiering köp av verksamhet	-379		
Tillfälligt anslag ÖP	200	-200	
Projekt Heltidsresan	1 128		-140
KS - Kommunledningsförvaltning	30 781	30 638	30 568
KS - Samhällsbyggnadsförvaltning ingående ram	37 961	37 915	38 537
Indexuppräknning köp av verksamhet kto 4630 (1,7%, 2,0%, 2,4%)	18	22	26
Ramjustering finansiering köp av verksamhet	-664		
Kompensation för ökade elnätskostnader verksamhetslokaler 2021-2022	600	600	
KS - Samhällsbyggnadsförvaltning	37 915	38 537	38 563
Socialnämnden ingående ram	121 976	122 190	122 265
Indexuppräknning köp av verksamhet kto 4630 (1,7%, 2,0%, 2,4%)	62	75	92
Kompensation ökade kostnader Köp av huvudverksamhet (HVB o familjehem)	1 200		
Ramjustering finansiering köp av verksamhet	-2 048		
Tillskott från riktat statsbidrag till äldreomsorgen	1 000		
Socialnämnden	122 190	122 265	122 357
FOKUS-nämnden ingående ram	115 134	117 075	117 135

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Indexuppräkning köp av verksamhet kto 4630 (1,7%, 2,0%, 2,4%)	50	60	73
Kompensation ökade kostnader Köp av huvudverksamhet (IKE)	3 400		
Ramjustering finansiering köp av verksamhet	-1 509		
FOKUS-nämnden	117 075	117 135	117 208
Resultat	8 945	2 127	406
2 % av skatter och bidrag	6 825	6 920	7 016
Differens	2 120	-4 792	-6 610

6.2 INVESTERINGSBUDGET

Nedanstående investeringsbudget/plan förutsätter upplåning avseende investeringar inom taxefinansierad verksamhet med 31,9 mkr under perioden samt avseende investering skolrestaurang Haga med 22.6 mkr.

Efter planperioden beräknas totala låneskulden uppgå till 172,7 mkr.

Belopp i tkr	Prognos 2020 till 2021	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Skattefinansierat	4 800	36 900	14 600	13 500
- därav Kommunstyrelseförvaltning inventarier hela kommunen (ekonomichef)		1 500	1 500	1 500
- därav Kommunstyrelsen (KS objektsreserv)		1 900	0	0
- därav Kommunstyrelseförvaltning (IT)	2 400	1 500	900	300
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (fastighet skolrestaurang Haga)		22 600	0	0
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (övriga fastigheter)		4 300	7 800	7 300
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (räddningstjänst)	2 400	500	500	500
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (kost och städ)		400	400	400
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (gata/väg/park/förråd)		2 700	2 000	2 000
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (övrigt)		1 500	1 500	1 500
Taxefinansierat	0	11 500	12 300	8 100
- därav Vatten- och avloppsverksamhet		8 500	11 200	7 100
- därav Renhållningsverksamhet		3 000	1 100	1 000

Belopp i tkr	Prognos 2020 till 2021	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Exploateringsverksamhet	0	0	0	0
Totalt	4 800	48 400	26 900	21 600

6.3 RESULTATBUDGET

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens intäkter	146 627	132 821	151 731	152 816	152 816	152 816
Verksamhetens kostnader	-458 222	-443 679	-471 928	-469 733	-481 083	-487 632
Avskrivningar	-14 981	-16 500	-15 570	-15 100	-15 100	-15 100
Verksamhetens nettokostnader	-326 577	-327 358	-335 767	-332 017	-343 367	-349 916
Skatteintäkter	203 119	205 103	205 566	206 348	210 642	215 334
Slutavräkning skatteintäkter	-1 951	-673	-3 802	-1 689	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	102 468	119 414	128 466	123 602	122 370	122 516
Fastighetsavgift	11 568	11 773	12 024	12 972	12 972	12 972
Finansiella intäkter	1 144	1 040	870	1 030	1 010	1 000
Finansiella kostnader	-992	-1 000	-650	-1 300	-1 500	-1 500
Resultat före extraordinära poster	-11 219	8 299	6 707	8 945	2 128	406
Extraordinära intäkter						
Extraordinära kostnader						
Årets resultat	-11 219	8 299	6 707	8 945	2 128	406
Antal invånare 1 november året innan	4 807	4 810	4 824	4 786	4 776	4 765

6.4 FINANSIERINGSBUDGET

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Verksamhetens intäkter	146 627	132 821	151 731	152 816	152 816	152 816
Verksamhetens kostnader	-458 222	-443 679	-471 928	-469 733	-481 083	-487 632
Verksamhetens nettokostnader	-311 596	-310 858	-320 197	-316 917	-328 267	-334 816
Skatteintäkter och intäkter av bidrag	315 205	335 617	342 254	341 232	345 985	350 823
Finansiella intäkter	1 144	1 040	870	1 030	1 010	1 000
Finansiella kostnader	-992	-1 000	-650	-1 300	-1 500	-1 500
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster	163					
Verksamhetsnetto	3 925	24 799	22 277	24 045	17 228	15 506
INVESTERINGAR						
Inköp av materiella tillgångar	-41 109	-45 600	-25 210	-53 200	-26 900	-21 600
Avyttrade materiella tillgångar	86					
Investeringsnetto	-41 022	-45 600	-25 210	-53 200	-26 900	-21 600
FINANSIERING						
Utlåning/ökning långfristiga fordringar	19					
Återbetald utlåning	-1 865	19 900	-379			
Långfristig upplåning	68 750	19 900	24 000	34 100	12 300	8 100
Amortering	-47 500	-5 363	-24 000	-10 726	-5 363	-5 363
Finansieringsnetto	19 403	14 537	-379	23 374	6 937	2 737
Justering för rörelsekapitalets förändring						
Ökn(+)/minskn(-) pensionsskuld	466	281	282	323	2 979	-598
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar	-2 317					
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder	4 329	-5 983				
Förändring av likvida medel	-15 217	-5 983	-3 030	-5 458	244	-3 955
Likvida medel vid årets början	38 362	17 716	23 145	20 115	14 657	14 901
Likvidia medel vid årets slut	23 145	11 733	20 115	14 657	14 901	10 946

6.5 BALANSBUDGET

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tillgångar						
<i>Anläggningstillgångar</i>						
Materiella anläggningstillgångar	328 480	364 470	338 120	376 220	388 020	394 520
Finansiella anläggningstillgångar	21 372	21 372	21 372	21 372	21 372	21 372
<i>Omsättningstillgångar</i>						
Fordringar	40 913	38 596	40 913	40 913	40 913	40 913
Kassa och bank	23 145	11 733	20 115	14 657	14 901	10 946
Summa tillgångar	413 910	436 171	420 520	453 162	465 206	467 751
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital	170 253	177 296	176 960	185 906	188 033	188 440
därav årets resultat	-11 219	8 935	6 707	8 945	2 128	406
Avsättningar	8 579	11 595	8 861	9 184	12 163	11 565
Skulder						
Långfristiga skulder	134 705	151 992	134 325	157 699	164 636	167 373
Kortfristiga skulder	100 373	95 287	100 373	100 373	100 373	100 373
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	413 910	436 171	420 520	453 162	465 206	467 751
Ansvarsförbindelse pensioner	106 225	103 330	104 325	100 603	93 736	90 346